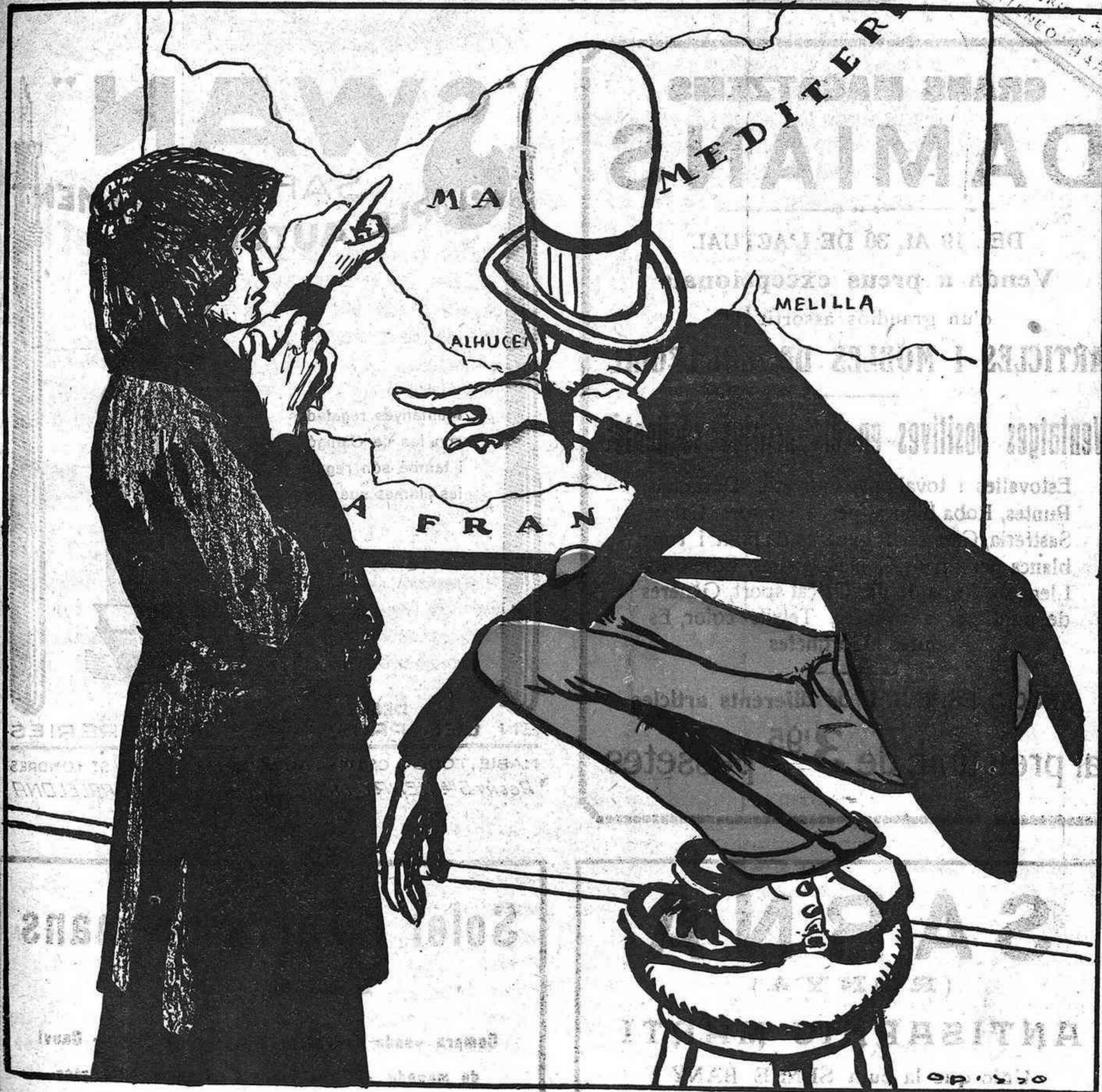

L'Esquella de la Torratxa

Any XLIII : Número 222 4

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 21 d'octubre de 1921

TACTIQUES GUERRERES

—Jo'ls faria anar cap allà.
—Jo'ls faria anar cap aquí.

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO & INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

WALID MIRET - Farmacéutico
Diputación, 205 - BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

DEL 19 AL 30 DE L'ACTUAL

Venda a preus excepcionals

d'un grandióss assortit de

ARTICLES I MOBLES DE COL·LEGIAL

Ventatges positives en els articles següents:

Estovalles i tovallons, Panyeria, Davantals, Punes, Roba blanca per a senyora, Calçat, Sastreria, Camiseria, gèneres de punt i roba blanca per a nens, Colxes, Mantes, Edredons, Llençols, Roba de llit, Calçat sport, Gèneres de punt per a cavaller, Teixits color, Estores i Còrtinetes

SECCIÓ ESPECIAL de diferents articles

al preu únic de **3⁹⁵** pessetes

"SWAN"

SAFETY
OMPLE AUTOMATICAMENT

Muntanyes regalades són les de Canigó; i també, són regalades les plumes que anuncio jo.

DESDE 2,250 pias.

EN LES PRINCIPALS PAPERERIES
MABIE, TODD & CO LTD - FAB^{rs} 133-135 OXFORD ST LONDRES
AGENT G^{ra} HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA

SARNA

(RONYA)

ANTISARNIC MARTI

Unic que la cura SENSE BANY
Les seves imitacions són cares,
perilloses i de olor repugnant.

Es ven a totes les Farmàcies i

Parlament, 17 BARCELONA

Soler i Torra germans

BANQUERS

Compra venda de valors - Ordres de Borsa - Canvi
de moneda - Giros sobre l'estranger - Comptes
corrents en monedes Nacional i Estrangera

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

EL REI DEL CEL

n temps de la *Biblia*, els reis de Orient anaven per la terra mirant al cel i seguint a una estrella. En els nostres dies, els reis d'Occident van pel cel i els mirem com si fossin estrelles. Tots els reis, no. N'hi ha que van en tren

reial, altres en auto, altres a cavall, però que passin per damunt de dos continents, que mirin els mars des dels núvols i a les ciutats a vol d'àliga, no n'hi ha més que un: l'Albert I, de Bèlgica.

Quan erem nanos — uns infants terribles que als dotze anys ja ens ferem federals de tota la vida, — ens agradava repetir una frase d'En Víctor Hugo, que deia: «Hi han bons reis com hi han bones destrals». Imaginem que En Víctor Hugo fos viu. Què diria d'aquest rei que declara la guerra an els reis i acompanya el seu poble en el dolor i en la lluita, que baixa a les mines i que ascendeix al cel? [Doncs el rei de Bèlgica és un rei que an En Víctor Hugor li hauria acabat les rimes, que són els quartos dels poetes.

Nosaltres hem volgut arreconar tot tema d'actualitat per a recollir en aquestes cròniques barcelonines l'episodi del rei que vé pel cel i pel cel se'n va, sense dir res a ningú i sense voler que ningú li digui res. Igual que en les llegendes, li varen oferir en una masia un esmorzar, unes noies li entregaren un ram, i uns periodistes que volgueren conversar amb ell, escoltaren aquestes paraules reials: «La premsa! Quina tirania!» Després, com si no hagués baixat a la terra més que per a beure aigua, com un ocell, tornà a enlairar-se cap els Pirineus. La cançó variava. Ja no era un rossinyol el que anava a França, sinó un rei.

No l'acompanyava cap gendarme, ni cap palatí, ni cap secretari. Només que un enginyer de la casa que li havia ofert l'aeroplà. L'estrella que va guiar an els reis de Orient, el guiava an ell, també, la bona estrella. Quan pensavem que dalt dels núvols passava un rei, ens en-

recordavem d'una anècdota que encara conten els barcelonins de l'Exposició. Sembla que la reina Maria Cristina va voler pujar en el globo captiu, un globo presumptuós al que tenien ben afermat amb un cable per a que no se'n anés cel amunt, perquè els globos, aleshores, encara eren menors d'edat. En Sagasta s'hi va oposar.

—No, Sa Majestat no pot pujar-hi.

—Perquè?—preguntà la reina contemplant aquella bomba tan afermada, tan domesticada i tant de terra.

—Perquè una reina no pot confiar-se a les veleïtats de l'aire—respongué En Sagasta.

La reina Maria Cristina se va resignar i recorregué la terra barcelonina, solcà la mar barcelonina, però el cel, no. An En Sagasta el cel li feia por i no volia que la ciutat admirés a la reina, damunt de totes les coses, com un símbol de la monarquia.

El rei de Bèlgica ha creuat per aquell atçur que'ls ministres temien. Venia de l'Àfrica, travessant el Marroc, creuant Espanya i passant la França, fins a la seva petita terra gloriosa. Ara, a la tarda, quan sentim el rondineig de l'aeroplà que vé de l'Àfrica, o d'algun avió nostre pensem: Potser és un rei que passa.

PARADOX

El remei seria pitjor

Un corresponçal, llegidor constant de L'ESQUELLA, segons confessa, ens tramet la nova d'haver-se circulat per les oficines municipals un avís, cridant l'atenció del personal—dels caps de negociat, especialment,—respecte a la forma vergonyosa en que des del punt de vista gramatical, són escrits bon nombre dels documents posats a la firma de l'Alcalde.

En veritat, sol escriure's a Cà la Ciutat d'una manera deficient. Dubtem de que la prosa municipal tingui parió en el món. En llegir els dic'àmens de les sessions, en repassar el munt de papers que mouen la carcassa administrativa, resalta aquest defecte de la burocràcia municipal, més ignorant en aquest punt o més descuidada de lo que caldria.

Apostariem doble contra senzill, a que resulta l'amonestació endreçada al personal d'oficines, lo que se'n diu un pegat en un banc. A que després de la repulsa, seguiran els documents oficials víctimes dels mateixos pecats que han vingut patint fins ara. Per a creure en l'eficàcia de l'avís presidencial, caldria estar tocat del bolet o poc

menys. No és amb disposicions de la mena que'ns ocupa, que's modifica un sistema que té en la tradició l'apoi més ferm.

Això, sense comptar que s'escriu en les oficines municipals tan malament com es parla en Consistori, salvades —cal dir-ho— les excepcions a anotar en cada cas. Parlar correctament amb mitjana discreció, resulta, al menys, tan difícil com escriure amb certa claretat. No creiem equivocar-nos en dir que de fiar als regidors la redacció dels documents, el bon sentit i la gramàtica perdrien amb el canvi.—JUST

Coincidències

Fa cosa d'un any se va parlar de que En Cambó se casava. Tots ens vàrem sentir una mica defraudats perquè ens creiem que En Cambó no's podia casar, perquè la seva promesa, una mena de Dulcinea, era Catalunya. Per ella havia fet vot de solteria i per ella viuria en celibat, sense sentir veus de dona i plors de criatura que desorbessin la seva tasca patriòtica.

Però ens aconsolàrem quan ens digueren que la seva estimada era bonica, i era rica i era intel·ligenta, com si fos una princesa de llegenda. Li deien Pilar i portava un cognom que no era català, i nosaltres ens hauríem estimat més que's digués Teresa o Mercedes, i fos de niçaga catalanesca, però, ja ho hem dit, ens aconsolàrem. Si una noia és per a un rei, En Cambó bé podria ésser per a una noia bonica i noble.

Però passà el temps i la boda no's feia. Passà el temps, i se parlà de que l'estimada d'En Cambó, tenia amors amb un príncep estranger. Acabà de passar el temps, i un dia—d'això en fa uns quinze—llegíem que s'havia casat. En Rafel Marquina, en feu una crònica a *La Veu*.

I en el mateix número, gairebé en la mateixa plana, *La Veu* participa als seus llegidors, que En Cambó s'havia tingut de retirar una mica indisposat, sense especificar la malaltia.

La tornada del poeta

Quan se deia el poeta, se volia dir el poeta Josep Carner. Veleitats del Destí se l'emportaren a Itàlia, de vicecònsol d'Espanya i ja no era el poeta Josep Carner quan se parlava del poeta.

Però ha tornat, i en vintiquatre hores ha ressucitat tot el seu prestigi. En Carner, era el mateix home, amb el seu puro, els seus colls, la seva cara ingènua, les seves frases i el seu esperit incomparable. Solament portava canviada la seva línia, perquè, o per l'enyorament o per un règim, havia perdut deu kilos:

—Deu ésser l'enyorament—li diguerem.

—No, és el règimen. Abans cantava els fruits saborosos, i ara me'ls menjo, preferint-los a tot menjar.

En Carner, ademés, seguia escrivint els seus versos i les seves traduccions. Escrivia molt, com sempre.

—Ara m'agradaria escriure en un diari barceloní.

—Home! I *La Veu*?

En Carner, sonrigué:

—Escriuria a qualsevol diari, menys a *La Veu*.

L'amic, reintegrat a Barcelona després d'uns mesos d'absència, vanta la satisfacció, no exempta de voluptuositat, experimentada amb el retorn a casa seva. El plaer del llit de sempre, de la cuina habitual, dels mobles estimats. A la felicitat de l'amic, hi ajuda bona cosa la deslliurança del martiri que suposa l'haver de pagar cinquanta, lo que val cinc, i amb prou feines...

L'home es mostra content d'haver respirat a ple pulmó l'aire sanitos de les boscuries. D'haver pogut passar una temporada sense que l'aixordés el terratrèmol produït per les bocines dels automòbils. D'haver pogut canviar de panorames. De saludar a persones que no siguessin les que a Barcelona troba cada dia, vagi on vagi; als teatres, pels carrers, a les reunions mundanes, a les festes i cerimònies religioses...

L'amic, que ha perllongat enguany la seva estada a fora, cova, no obstant, un dubte, que no per minço i insignificant, deixa de refredar el seu goig. Cavila respecte de l'eficàcia de les passejades estivals per la muntanya. Pensa si efectivament, serven aquestes un plan curatiu; si, com s'assegura, convé l'aire del camp, més que el de l'interior, pesi a la mala reputació d'aquesta.

En els quinze dies que fa que és a Barcelona, no para de preguntar-se si és arribada l'hora de tornar pel bon nom de la ciutat, reintegrant-li el prestigi que sovint veiem regatejar-se-li.

Un règim d'aire lliure massa perllongat—es diu l'amic a si mateix—pot esdevenir més perjudicial pel cos, que el viure febrós i inquiet, peculiar en els grans centres. Incontestablement—segueix observant—és l'ambient ciutadà el que més convé a la conservació de l'elasticitat dels muscles, a l'ensemps que al cobejat rejuveniment de la cèl·lula. Qui dubti de la justesa del raonament, que vegi si en igualtat d'edat, no semblen els ciutadans més joves que els camperols.

L'amic diu això, en considerar les despeses i les molèsties de l'estiueig, que l'ha baldat an ell, moral i materialment. D'aquí a nou mesos, pensarà amb el goig de les hores esquisides que el temps li oferirà per davant.

Conseqüentment, amb la necessitat imperiosa d'aprofitar-les.

Diàleg hipocràtic

—Digui'm, senyor doctor, ¿què li sembla la pasterada de la vaga de farmàcies? A vostès, els metges, els portarà enrenou.

—No se'n donen prou compte del disbarat. Figuri's que a Barcelona hi ha 50 farmàcies que jo tinc per conegudes i comprovades. Conec la qualitat dels seus ingredients i la precisió dels serveis. De les altres, quiscuna n'hi haurà que mereixi igual confiança; però ja se sap: la confiança i l'amor no's compren, ni es venen.

EL PAS DE LA TARDOR

—Ep, mestrel... Què passou de llarg enguany?

—Algunes n'hi han de les quals jo no'n pendria un aixarop simple, així em penjessin.

—Del mateix parer serien molts apotecaris. Ni de l'aigua de llur cantí.

—I totes estaran de torn, quan el sacro Col·legi disposi...

—Totes, sense excepció. Es el decret sindicalista. Tots iguals: el ric i el ruc, el xic i el gran, l'home estudiós i el gandul, el farmacèutic que treballa les receptes i el que passa el dia jugant a la «manilla»: tots iguals davant del crèdit públic.

—Això em sembla, no un remei, sinó un bunyol.

—Totes les pasterades són factibles pel sindicat pa-

tronal farmacèutic. Per a fer possible la igualtat entre el bo i el dolent, el Sindicat té prohibit que l'un descobreixi al públic els disbarats del company, i ademés vol que el sindicat de metges prohibeixi en absolut als seus associats a recomanar preferència per cap apotecari. Així el públic haurà de creure per força que tots són idèntics: que val tant la quinina de l'un com la de l'altre, que tan entès en potingues surt l'estudiant carregat de suspensos com el carregat de medalles.

—Tots iguals davant la fe pública.

—En aital joc ja veig que hi perdran els bons apotecaris i hi guanyaran els tarats.

—D'això es tracta.

—I em sembla que aquest joc de pèrdua segura per a uns i de guany segur per als altres, deu ésser qüestió de quartos.

—El diable l'ha inventat per a fer creure que basta el títol de llicenciat en farmàcia, per a tenir dret a ésser canonge de la Seu.

—Ha llegit, senyor doctor, la notícia de l'apotecari sorprès venent cocaïna sense prescripció de metge?

—Sí, l'he llegida. Es del carrer de Sant Pau, segons diu la premsa.

—Es del sindicat o dels disidents?

—No ho sé encara; però m'inclino a creure que és del sindicat.

—Per què?

—Per moltes raons. Primera, perquè els disidents, encara que l'elasticitat de consciència els permetés vendre metzines, no ho farien per por del sindicat. Segona, perquè si fos disident el sorprès, a hores d'ara tindriem el seu nom a les cartelleres i plourien telegrams de tota Espanya fent esquellots. No hi ha esquellots? No's diu el nom? Gat amagat, del sindicat.

—Ens quedarem sense saber qui és l'honorat comerciant de malefics? Jo no m'hi avinc.

—Tots iguals! És la màxima del sindicat. L'honra i la deshonra, el profit i el dany, s'han de repartir equitativament a tant per barba. Els clients i les multes. O tots al cel, o tots a l'infern. O tots grassos, o tots magres. O tots a la presó, o tots al carrer.

—Em sembla que per aqueix camí es va de dret a Sant Boi...

—Si no hi entren aviat ells, ens hi hauran de tancar a nosaltres; a tots ens tracten com a beneïts. I el que's deixa tractar com a boig, és que té el seny a la Caixa d'Estalvis.

—Som molts els que tenim xaveta i no la gastem per mor de no perdre-la. El Sindicat d'apotecaris ho demostra. Ens estan sindicant fa temps, quan els sindicarem nosaltres?

GLOSSARI

PIANOS I PIANOLES

Des de que en tots els bars i cafès d'Espanya s'ha anat implantant la pianola, han anat desapareixent aquells pianistes de cafè, que eren el luxe d'aquests locals i l'animacló de la casa.

Avui la música cafetera no va amb les mans sinó amb els peus. El tocar la pianola vé a ésser com anar amb bicicleta. Els empleats dels establiments trien un corró del repertori, es posen de potes als pedals, donen corda, i ja tenim música. N'hi han que ho fan com un deure, com si fessin rodar la sínia, però n'hi han d'altres tan executors i tan convençuts de que toquen ells, que quan el corró és sentimental, posen els ulls en blanc, i arriben a estar tan convençuts que interpreten la maquinària, que's commouen a si mateixos: lo que prova que fins amb màquina es pot tenir sentimentalisme.

Però lo trist és això: que el corró ha anat matant an els pianistes i que aviat no se'n trobarà ni un per llevar en tota l'Espanya i en les nacions dels voltants.

A un servidor, que ha freqüentat més cafès que ermites romàniques (i això que n'havem vist algunes dotzenes), li reca en el cor aquest renunciament dels inquietadors de pianos. Quasi tots ells eren tristos, eren pobres, eren... reduïts, eren una caixa de morts amb funda i d'una minva execució; però, sia com vulgui, venien a ésser el sol pobret rosegó d'art que aturava el joc del dominó, aquest joc de picapedrer barrejat de tenedor de llibres, que treuen la pau de tots els cafès i esquerden les taules de marbre i atropellen al bon parroquà. El pianista sempre tenia mitja dotzena d'admiradors, que s'assentaven al seu entorn, que li gravaven els fulis del llibre i sobretot que se l'escoltaven, i la glòria és una cosa que necessita tan poc encens per a emborratxar a l'artista, que el bon pianista amb quatre granets en tenia prou per a estarrufar-se. Ell no menjava, però tocava, i el tocar era el seu augment. Aquells pianots bruts dels cafès eren la caixa d'il·lusions, i arrencar-los d'aquell teclat, com avui han fet les pianoles, ha sigut una ganivetada que'ls hi han clavat al bell mig del cor. Els peus demòcrates han mort a les mans diguem-ne aristòcrates, i el pianista de cafè ha passat a ésser una desferra.

Entre els molts que havíem conegut d'aquests artistes de tamboret n'hi havia un que sempre el recordem. Tocava dugues hores a la tarda i dugues al vespre, i guanyava vuit rals. An el piano que maniobrava les tecles eren tan parlores, que tant era tocar l'una com l'altra; però com ell sabia de cor les tasqueres, anava fent, i aquí m'enfio, allà m'arronço, anava seguint amb la seva, i no l'escoltava ningú, però li agraien de que toqués.

—I donc ¿que ja no dona això de ballar la rumba?

—N

cab per fer-me terciària.

Li agraten de que toqués, però la parròquia es planyà de que toqués sempre amb sordina.

Hi havia aficionats que creien que tocava amb tanta mònita per a no destorbar als del joc del dominó; altres que era el temperament, i quasi tothom que era modèstia, quan un dia el varen convidar i va menjar un arròs i dos bífecs, i va beure, i va tornar a menjar, i a les postres, decidit, se'n anà de dret al piano, i amb dos cops de puny inspirats va trencar dugues tecles pariones; tothom va comprendre el secret: va comprendre que la feblesa li venia de les dues pessetes.

Aquest pianista, al cap de dos anys, a l'arribar les planoles, el varen col·locar de guarda-barreres en un d'aquests trens de «la Mancha».

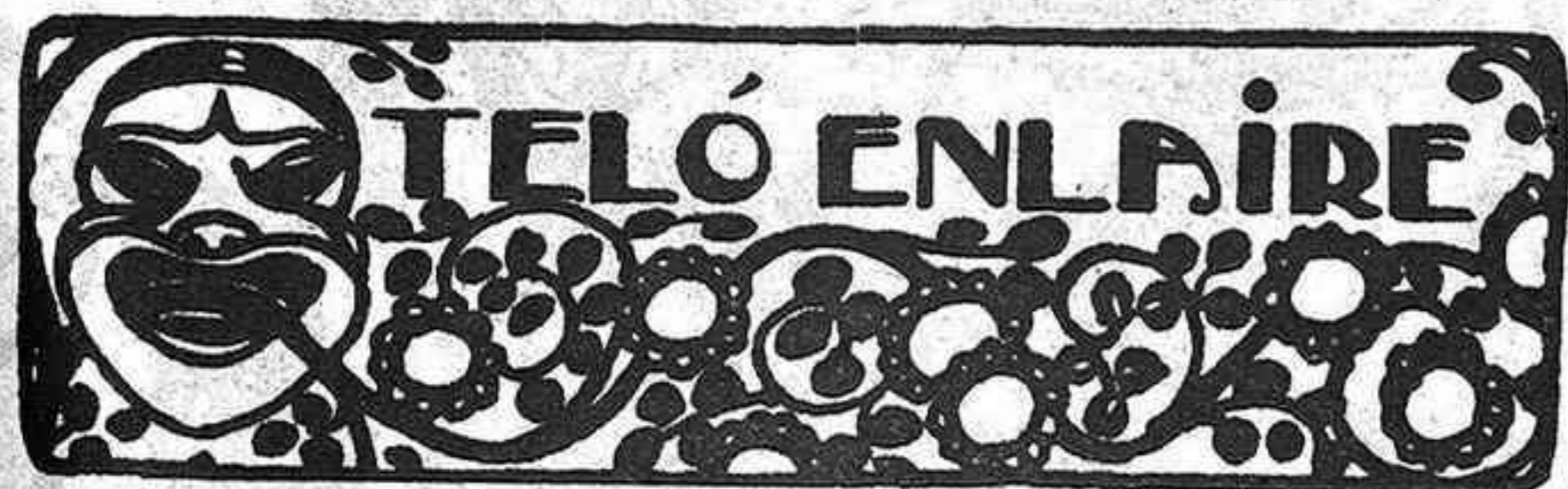
Allí l'havem vist, passant ben sovint, formant amb la seva bandera, i no l'havem pogut mai saludar perquè l'express passa tan depressa que no's pot entretenir a presenciar escenes de simpatia, i perquè quan el tren és un mixte llavors és la seva dona la que forma amb la bandereta.

—Es felix?—haviem pensat.—Recorda el piano?

Potser sí, potser no. Aneu a saber. De moment ens creïem que no, però quan vè'em al costat aquell hortet de guarda-agulles, amb quatre cols i dotze tomàtecs, amb aquella parra familiar, amb aquella eterna carbacera que fa de toldo i envelat a totes aquestes casetes de les vies ferroviàries, pensem: «la vida de l'art és una cosa tan bellugadissa, que potser a sota el seu tancat està beneïnt a les planoles».

XARAU

Aranjuez, oc'ubre 1921.

ROMEA

La filla del moliner, la darrera producció d'En Folch, compleix perfectament el seu objecte. Obra de caràcter sentimental, interessa als infants pel seu argument ingènuu, senzill, rectilini i per les moltes escenes de plàcida emoció. La varietat dels quadres, alguns d'ells molt ben encepogats de plàstica, li donen una certa amenitat que els petits saben agrair. Potser hi manca una mica d'alegria; potser no aviva prou la joia infantil, però té un caient poètic que li fa perdonar altres petits defectes.

L'execució regular; i la presentació per l'estil d'altres vegades.

NOVEDADES

Aquesta setmana acaba les seves tasques la companyia de sarçuela que, en ses darreries, ha vingut fent una brillant temporada.

— Dimarts que vé, debut d'una eminent artista dramàtica mexicana: Virginia Fàbregas, davant d'una gran companyia de vers que ens donarà a conèixer lo milloret del repertori castellà i americà.

PRINCIPAL PALACE

*Ha inaugurat amb la ja coneguda revista *Chofer... al Palacel* que ha valgut noves ovacions a tots els principals artistes que hi prenen part.*

DE LA «REVISTA» DEL PRINCIPAL-PALACE

La gentil Polo-Dorisse

*Avui es reproduceix el famós quadre *Quo Vadis?* i la xistosa pessa *Caldetes sur mer*.*

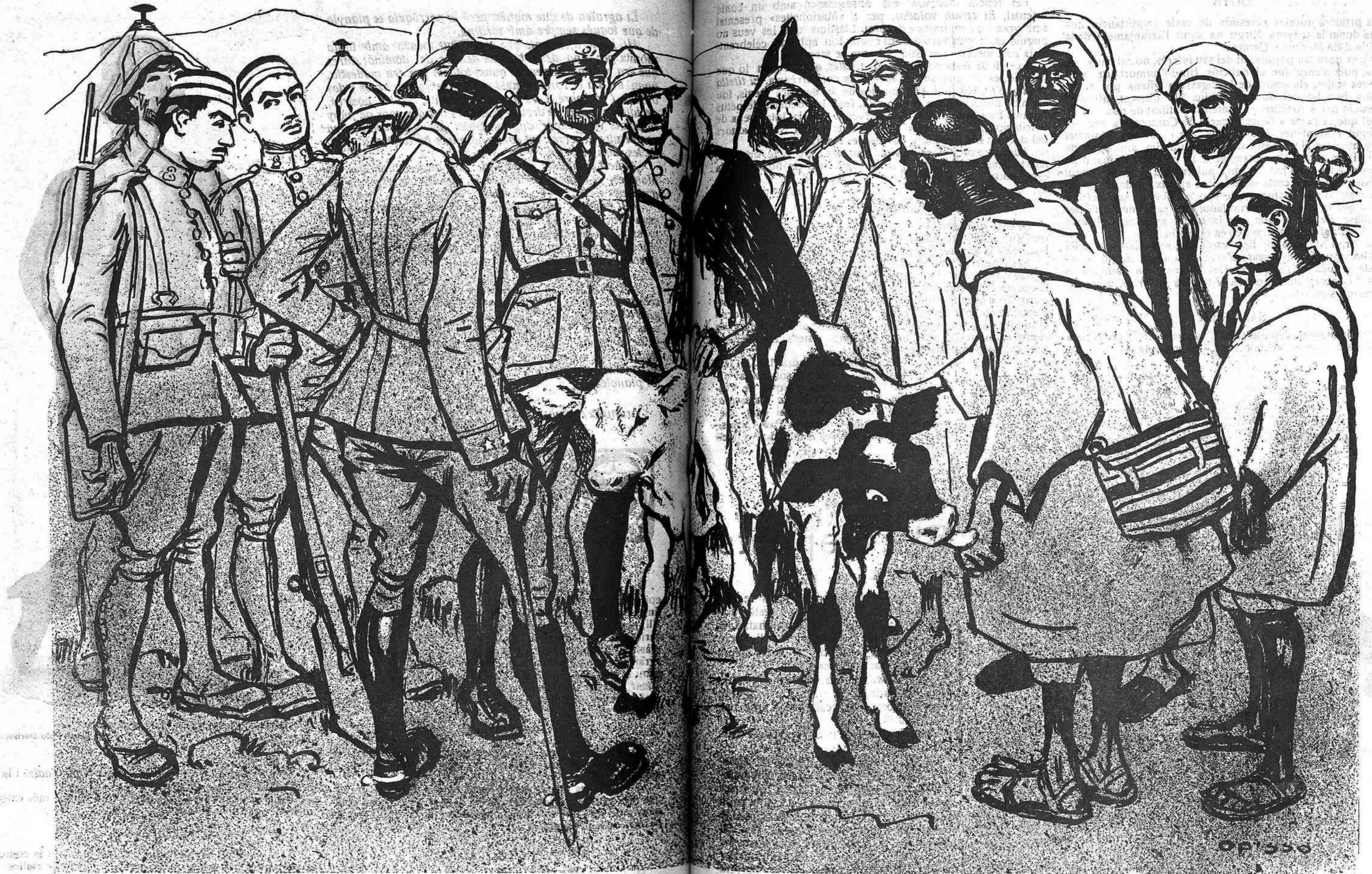
*Esperem l'estrena de *Zig-zag* per a parlar més extensament de tot i de tothom.*

ESPAÑOL

*La colla d'En Santpere ha estrenat una ver la comèdia, *La dona del meu amic*, que ha resultat un èxit de rialles.*

Però com que aqueixos artistes no s'adormen mai damunt dels llorers, ara ja preparen una altra novetat vodevil·lesca que farà tronar i ploure.

—Guaita, els moros... Enven vedelles per a matar.
—Si, noi; són més feliços barcelonins.

GOYA

La primera novetat revestida de certa importància que ens ha donat la senyora Xirgu ha sigut l'arranjament de la novel·la d'En Merimée, *Carmen*.

D'una obra tan popular ni del seu interès, no cal parlar-ne massa, puix d'ençà que el deliciós Bizet l'immortalitzà amb les seves solfes, els amors de la cigarrera gitana pot dir-se que són ben bé del domini públic. No obstant, hi havia espectació per a conèixer el conte dramatitzat de nou.

Pel que respecta a l'escenificació de *Carmen*, els senyors Vilaregut i Muntaner han volgut ésser sincers i honrats allunyant-se tot el possible del conegudíssim argument de l'òpera i cenyint-se absolutament a la creació original d'En Merimée. Amb això han fet obra pulcra; però hauran pogut constatar que per a certs espectadors aqueixa mateixa qualitat ha resultat una llastimosa decepció. Cal confessar, efectivament que la tasca dels arranjadors és més meritòria per les belleses de diàleg que per la trama artística. Dels cinc actes, indubtablement el millor és el segon.

La Xirgu presentà un tipu esplèndid, una Carmeta bella i notable; molt millor encara d'actituds que de dicció. Llàstima de la mica de ronquera. Dels homes, En Muñoz i En Ribas. El decorat dels nostres Vilumara i Alarma, magnífic. I els trajos, superiors.

SALA REIG

S'ha inaugurat definitivament aquesta sala que resulta elegantíssima, un veritable *bibelot*, una monada.

Per funció inaugural ens obsequiaren amb un conte oriental, *El cavall volador*, per a «Marionettes» presentat amb gran luxe de trajos i decorat. Llàstima que les veus no puguin ésser més variades. El conte fou aplaudit, celebrant-se la part literària i artística tal com se mereixia.

I per fi de festa vingueren els *titelles*, que, diguin lo que vulguin, és lo que animà més a la concurrència. *El titella pròdig*, d'En Rusiñol, amb musica de la senyora Denís, fou executat d'una manera esplèndida, fent les delícies de petits i grans. En Capmany, com a director mereix tota mena de felicitacions, En Ferrer, music, En Ferrer i En Suñer autors del decorat i la senyoreta Torres pel vestuari, també.

Augurem molt anys de vida a aqueix espectacle ingènuu, tan bellament dignificat i posat amb tots els honors en la esplèndida «Sa'a Reig».

MUSIQUERIES

El segon concert de la nova sèrie a càrrec de l'«Orquestra Pau Casals» constituí un altre triomf a afegir a la llarga llista dels ja aconseguits pel director notabilíssim.

Les primeres audicions executades en aqueixa vetlla al «Palau», que eren l'Obertura de *El rei Esteve*, de Beethoven, el poema *D'un soir triste*, de Boulanger i la *Rapsòdia número 2*, d'Enesco, interessaren sobre manera als devots oients; l'execució de les quals proporcionà als professors i al mestre llargues ovacions, sobre tot la *Rapsòdia* d'un gran efecte orquestral i que fou dita amb justesa meravellosa aixecant una tempesta d'aplaudiments.

— Demà, dissabte, tindrà lloc el tercer concert; una veritable solemnitat artística. Es tracta res menys que de l'estrena de varies escenes de *La Celestina*, del mestre Pedrell, prenent-hi part, además de la notable «Orquestra Pau Casals» diferents i valiosos elements de l'«Orfeo Català».

Els Deports

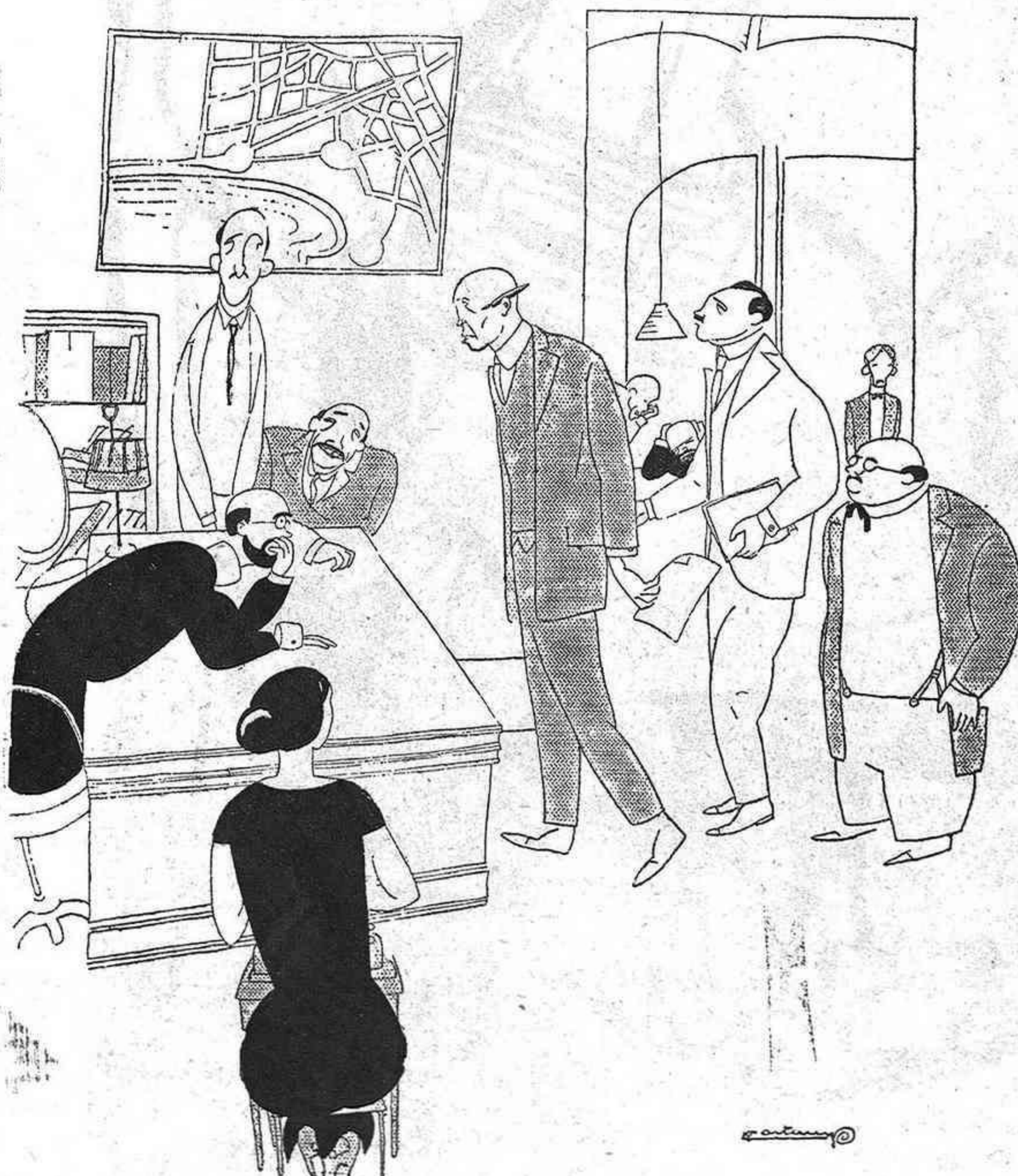
FOOT-BALL

Ja ha començat el campionat de Catalunya i tots els equips es presten a la lluita per a conquerir el campionat. Qui el lograrà? No ho sabem; tots lluitaran amb fe, i qui arribi a les finals haurà tingut de suar de valent.

La passada tarda del diumenge fou molt animada, i els partits es vegeren molt concorreguts, acabant tots amb pau i tranquil·litat.

Heu's aquí una petita ressenya d'aistals partits:

F. C. Barcelona-C. de S. de Sabadell.—En el camp dels «Barci» hi jugaren aquests equips, i el partit fou força interessant. La primera part fou molt moguda, i els sabadellencs apretaren de ferm, però davant la segona els del Barcelona digueren: «Ja sou nostres», i com si fossin del «tercio extranjero» acorralaren als del Sabadell, i un darrera l'altre li ficaren al pobre Estruch cinc goals.

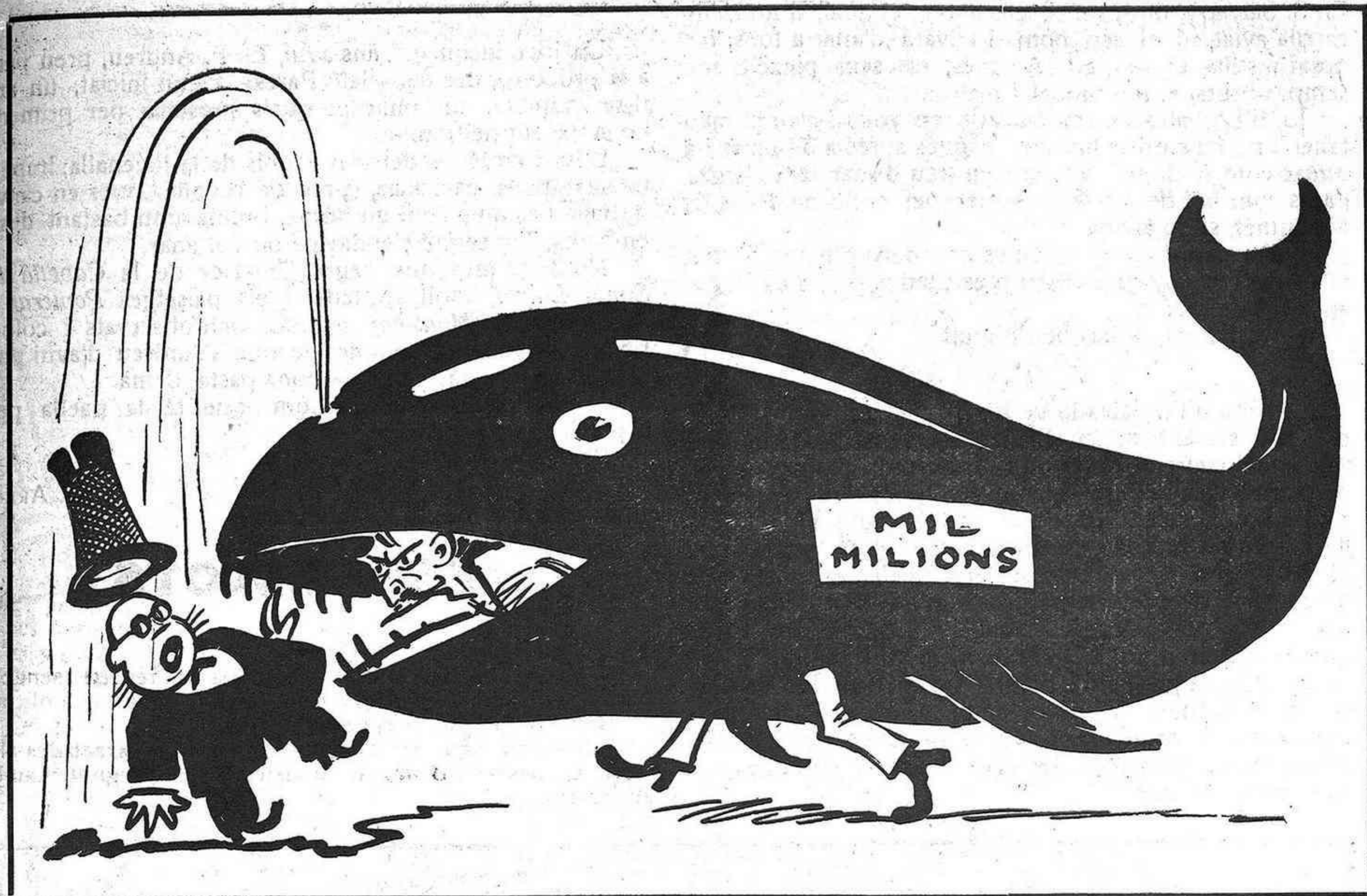
ALTA BANCA

—Senyor director: A la caixa dels comptes-correntistes no hi ha cap diner. Què fem?

—Jo opino que'ns podríem vendre la caixa.

© Goya

MONSTRE MARÍ

La balena de Cadaqués

La línia davantera va demostrar-nos que era ferma, segura i eficaç.

Del Barcelona, En Zamora colossal, En Sancho piramidal i En V. Martínez fet un trumfo; En Gràcia fet un... «paràs».

C. D. Europa-Internacional F. C.—També aquests dos equips varen jugar un fort partit, que fou admirat per un nombrós públic que esperava veure les jugades dels vint-i-dos jugadors.

En Serra, Bordoy i Carapuig bé, l'Alcázar acertat.

R. C. D. Español-Avenç.—Els nois de Sant Andreu apretaren de valent i guanyaren als «realistes» per la tonteria de sis goals a un.

Martínenc-Badalona.—Una altra victòria per al Martinenc, que va lograr forçar la meta del Badalona la ridiculesa de set vegades a una, després d'una lluita molt castiça i digna dels martinencs. Per molts partits!

C. de S. de Sans-España F. C.—Interessant fou aquest partit, i guanyaren els «vermells» per dos a un. L'España sembla que vol tornar a conquerir la fama que en altre temps tenia.

***

Per als dies 30 d'aquest mes i 1 del que vé s'anuncia la vinguda del Real Sporting, de Gijón, i també de l'Atletic, de Madrid, per a jugar contra el F. C. Barcelona—que ja no està descalificat,—i el C. D. Europa, respectivament.

Com que la nostra afició està necessitada de partits d'aquesta mena, no podem menos que alegrar-nos-en de debó.

BOXA

Després de les colossals vetlles que's verifiquen cada dimarts a la «Bohemia», amb fort èxit, puix ens fan veure els millors boxadors que tenim per nostres «rues», ara ha sortit una nova empresa que donarà «matinals» en el «Doré».

El passat diumenge van donar el primer, obtenint un gran èxit.

Que la sort els acompanyi!

NOLUS

ENDAVANT LES ATXES

Ha començat al cap i al fi la desfilada de les exposicions artístiques amb un pintor que fa els gegants i un altre que de tant en tant toca les trampes; darrera d'ells comença la currúa dels aprenents d'artista sense senyera determinada, però que porten amb molt de gust el seu brandó encès per a no trobar-se a les fosques pels camins de l'art.

Per a veure al pintor que comença la processó artística fent els gegants, cal anar a les «Galeries Dalmau» on exhibeix un devassall de pintures místiques-burlesques

En S. Salvadó, un jovenet sens dubte, el qual, si no s'encarrila aviat, ni el seu nom el salvarà d'anar a fons; tan pesat resulta el seu art. Ademés, els seus pinzells són sempre bruts, el seu modelat matusser.

Jo, d'En Salvadó, em tancaria en pany i clau al meu taller i no en sortiria fins que hagués après a dibuixar i a pintar com és de llei. Ves que en treu d'anar fent els gegants com fa i de fer-se presentar pel crític de París (?) M. Fumet, si no arriba en lloc.

Quan sia més gran, quan es penedeixi d'haver perdut el temps i es recordi del seu presentador, podrà exclamar amb tota la raó:

—Ai, Fumet, m'has ben fumut!

**

Darrera d'En Salvadó vé En Blanes, un pintor discret que ja té el pèl fort; En Blanes ens presenta en un dels salons del teatre «Romea» una barriscada de pintures al oli, aquarel·les i dibuixos, com si volgués liquidar la seva producció; allí s'hi troben uns peixos molt vius, i unes flors fresques i xiroies que encara fan olor; també hi ha vàries aquarel·letes boniques. Però En Blanes ho empaita tot com un jovencell, sense pensar que ja és a mitja edat i que no són per a ell certes inventives... artístiques. Ço fa que de tant en quant, toqui una mica les trampes.

Alto les seques, amic Blanes: no val a perdre la *discrec'ó* ni a fugir del propi ambient, que una relliscada pot tenir mals resultats; vostè està bé quan pesca peixos de colors i apomella roses, fins apuntant paisatges a la aquarel·la... m'entèn?

**
Un jove inconegut fins avui, En F. Andreu, pren part a la processó, des del «Saló Parés». Es un iniciat, un artista incipient, un pintoret que's presenta per primera volta davant del públic.

L'Andreu té els defectes propis de la jovenalla; impetuositat, poca paciència, aires de revolta... mes en canvi treballa i estudia com un home, i pinta amb bastant des- embaràs. Tot seguit s'endavina on vol anar.

No hi ha més que veure l'interior de la *Capella de Santa Llúcia*, molt ajustadet i els paisatges *Pomerar* i *Muntanyes del Montseny*, ambdós ben observats i colorits, per a donar-se compte de que l'Andreu d'avui pot arribar a ésser un pintor de bona pasta, demà.

D'ell depèn només. Com que té la paella pel mànec!

Per mi... endavant les atxes!

C. ARBÓ

ESQUELLOTS

Ball de bastons.

El gremi de Banquers i accessoris ha regalat «sendos bastones de mando» al Governador civil i al jefe de policia. D'una hora lluny se'ls veu l'intenció.

Volen que aqueixos senyors empaitin a garrotades als molts empleats de Banc que en aqueixos temps guillen amb els quartos.

NOTICIES DE BARCELONA

«Para el consumo de la plaza, hoy sólo se han sacrificado dos reses...»

PER DESDEJUNI

La toma de Zeluán

Responent a una crida de la benemèrita «Acadèmia de Higiene de Catalunya», sembla que l'Ajuntament empenrà una enèrgica campanya contra les cabres que van repartint llet pels nostres carrers.

— Tractant se de cabres i flaques, creiem molt possible l'energia dels edils.]

— Ara si es tractés d'anar contra les «vaques grasses» ja seria més pelut.

Amb motiu de l'Exposició Astronòmica, els savis de l'ullera no hi veuen de cap ull.

I lo més afalagador ha estat una rara coincidència: l'eclipsi de lluna ha coincidit amb la magna manifestació científica.

Es veu que el sistema planetari ha volgut associar-se a les festes de l'Exposició; i això sempre és d'agrair.

Per cert que mentre els senyors astrònoms estaven atrafegats fitant amb les respectives ulleres, un tranquil els hi va dir:

— De passada, vegin si troben els milions del Banc de Barcelona.

EL COMENTARISTA

—Que aprenguin de mí quan jugo a la «manilla»;
un cop feta la revenja, plego.

A Madrid, el dia de la presa del Gurugú, hi hagué un desori d'entusiasmes patriòtics.

Es clar, com que segons els *Clodoaldos* d'allà baix la tristement famosa muntanya és la clau de tot el Rif.

El Gurugú és la clau, és veritat; però cal tenir en compte que molt sovint les claus són substituïdes per «rosinyols».

Tan extens com és el perímetre de la barriada de Sant Gervasi, i segons testimonia un veí de la mateixa, la setmana passada no hi hagué cap farmàcia de torn oberta per al servei permanent.

Això és la mà del clero.

Els veïns de Sant Gervasi quasi bé tots són rics, i quants més se'n morin, més funerals a la Bonanova.

Comentaven l'altre dia dos barcelonins: el pas, en aeroplà, del Rei dels belgues.

—Ja'ns l'ha feta ben crespa aqueix Albert!

—Per què?

—Home!... Aturar-se al Prat, i no dignar-se venir a Barcelona.

—Què volia que hi fés aquí, si tampoc hi hauria trobat al seu amic Cambó.

—Ah!... N'hi ha pocs de reis com el rei de Bèlgica!

—Sí; n'hi ha pocs... i passen alts.

Tothom qui tingui alguna queixa contra el servei de Pompes funeràries pot anar a exclamar-se al Negociat Municipal d'Higiene.

Lo que no'ns diuen és si les queixes seran ateses.

En el dubte val més no reclamar.

Nosaltres, abans de queixar-nos, volem esperar morir-nos, per a veure com ens tracten.

A l'hora precisa d'escriure les presents ratlles esquellotaires el conflicte dels abasteadors continua subsistent.

Els barcelonins seguim vivint sense carn. I lo pitjor és que escasseja també la seva antífesi.

Volem dir que... al menys tinguéssim esperit! ..

Tots contents.

El senyor Prim, vispresident de la Cambra de la Propietat, fou obsequiat l'altre dia per En Pich, amb una visita als terrenys de l'Exposició.

El senyor Prim, agraït, va prometre que els propietaris col·laborarien a la magna obra del futur certàmen...

I és clar, l'altre, En Pich, també agraït, què havia de fer?..

Va cridar: «Viva En'Prim!»

NOTES DE CASA:

De l'«Escola Catalana d'Art Dramàtic» rebérem una atenta invitació per a la Sessió inaugural del Curs. En Durán i Ventosa donà en ella una interessant conferència sobre el futur Teatre Municipal de Barcelona. Fou justament celebrada i aplaudida.

— De l'«Associació Catalana d'Artistes» i del «C. A. de Dependents» rebérem igualment targes de convit per als respectius concerts celebrats diumenge a la tarda en llurs estatges, el primer a càrrec del violinista Farrarons i la senyoreta Durá, i el segon a càrrec de l'«Orfeó de Sans».

Aplaudiments en gran.

S'agraeix l'atenció.

A un pobre innocent que benavena amb tota tranquil·litat en la muntanya de Montjuic, s'hi aproparen dos desconeguts i li prengueren el trajo, deixant-lo en calçotets.

Aqueixos pispes, com En «Cop de puny» de *L'Alegria que passa* es mereixerien una medalla i una multa.

La multa, per la malifeta; la medalla, per haver alleugerit de roba al pròxim. Tenint en compte la calor que fa, no deixa d'ésser una obra humanitària.

Aquest número ha passat per la censura

Don Juan Tenorio

por JOSÉ ZORRILLA

Un tomo

Ptas. 1'50

El Nuevo Tenorio

por J. M.ª BARTRINA i R. ARÚS

Un tomo

Ptas. 2'40

EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

TELÉFON NÚM 3332 A.

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/2, tarda i a les 9 1/2 nit

Gran éxit de la cèlebre **ANGELINA ARTÉS**

LA PROXIMA SEMANA SE PONDRÁ A LA VENTA EL POPULAR LIBRO

EL AÑO EN LA MANO

para 1922

ALMANAQUE-ENCICLOPEDIA de la vida práctica

EL AÑO EN LA MANO

va impreso sobre magnífico papel satinado para que los innumerables grabados que ilustran el libro sean fiel reproducción del original

EL AÑO EN LA MANO

regala a los compradores una participación a un billete entero de la

LOTERIA DE NAVIDAD

PRECIOS: { Edición económica: Pesetas 1'50
Edición encuadernada: " 2'00

Historia Popular de Catalunya

per RAFAEL MARQUINA - Pròleg de GABRIEL ALOMAR

4 TOMOS 14 X 22

Tenim a disposició del públic, Butlletins de subscripció per adquirir l'obra completa així que's posi a la venda

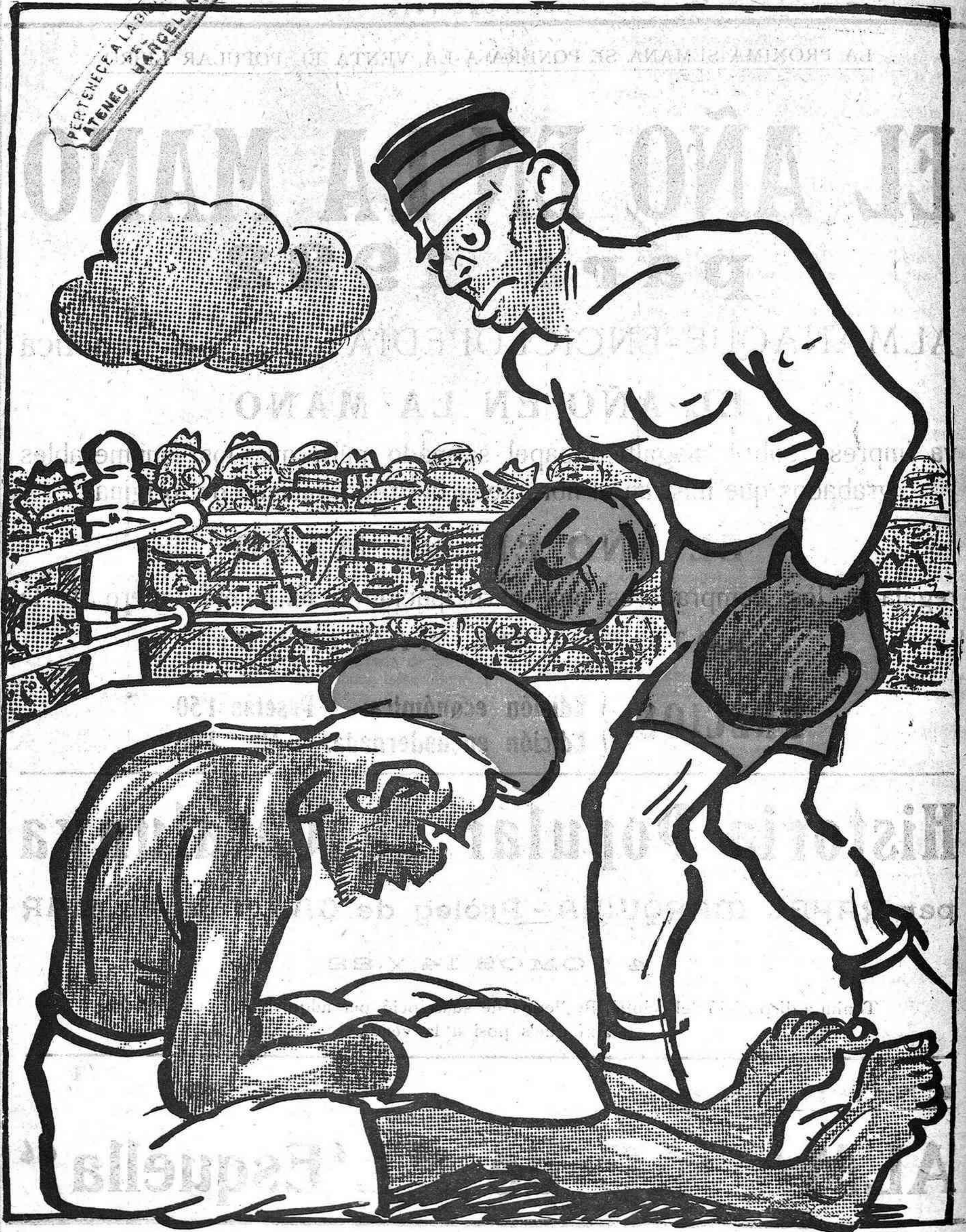
EN PREMSA

ALMANAC de "L'Esquella"

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebalxes.

PERTENECE A LA BIBLIOTECA
ATENEU MANDELLINES

AL «RING» DEL MARROC

—D'aquesta no te'n aixequés.

—Oh, «bél... Encara no estic ben ajegut.

ATON
restitit
ut satis